

تعریف

سندرم زجر تنفسی یا دیسترس تنفسی نوزادان (RDS) پی‌آمد رشد ناقص ریه‌ها است و معمولاً در نوزادان نارس مشاهده می‌شود. نوزادان مبتلا به سندرم دیسترس تنفسی نمی‌توانند به خوبی نفس بکشند. درمان سندرم زجر تنفسی نوزادان با هدف تسهیل تنفس نوزاد و درمان علت بروز عارضه انجام می‌شود.

بارداری کامل ۴۰ هفته طول می‌کشد و جنین در این فرصت به طور کامل رشد می‌کند. ریه‌های جنین در هفته چهارم معمولاً کاملاً رشد کرده است. اگر نوزاد زودتر از موعد مقرر متولد شود یعنی نارس باشد، رشد ریه‌هایش هنوز کامل نشده است. ریه‌های نوزاد نارس نمی‌تواند به خوبی عمل کند و از آنجایی که داشتن ریه‌های سالم برای سلامت کلی بدن ضروری و حیاتی است، نوزاد نارس با مشکل روبرو می‌شود.

علل :

هرچند اکثر نوزادان مبتلا به سندرم زجر تنفسی، نوزادان نارس هستند، اما عوامل دیگری نیز در ابتلا به سندروم زجر تنفسی نوزاد موثر هستند مثل :

- نوزادان پسر
- ابتلای نوزاد قبلی به سندروم زجر تنفسی
- زایمان با روش سزارین
- خفگی قبل از تولد (کمبود هوا قبل، در حین یا پس از تولد
- استرس سرما (شرایطی که باعث سرکوب تولید سورفکتانت می‌شود).
- عفونت قبل از تولد
- تولد نوزادان چند قلو (نوزادان چند قلو معمولاً نارس هستند)
- نوزادان متولد شده از مادران مبتلا به دیابت (وجود انسولین زیاد در بدن نوزاد به علت دیابت مادر باعث تاخیر در تولید سورفکتانت می‌شود)
- کودکان دارای مجرای شریانی باز

علائم :

- مشکل تنفس در هنگام تولد که با گذشت زمان بدتر می‌شود.
- سیانوز (تغییر رنگ پوست به آبی یا بنفش)
- حرکت غیر متعارف پره‌های بینی
- تاکی پنه (تنفس تند)
- خرخر و ناله کردن نوزاد در هنگام تنفس
- انقباض قفسه سینه (به عقب کشیده شدن عضله‌های قفسیه سینه حین تنفس

عوارض :

- عقب ماندگی ذهنی
- نابینایی
- ایجاد لخته خون
- خونریزی مغز یا ریه‌ها
- پنوموتوراکس (وجود هوا در قفسه سینه که به ریه‌ها فشار آورده و باعث جمع شدن ریه‌ها می‌شود).
- عفونت خون
- نارسایی کلیه (در آر دی اس شدید)

تشخیص:

- ظاهر و رنگ نوزاد و تلاش وی برای تنفس
- عکس قفسه سینه
- بررسی گازهای خونی
- اکوکاردیوگرافی
- کشت خون

درمان:

- اکسیژن تراپی
- در صورت نیاز تزریق سورفکتانت
- در صورت لزوم دستگاه ونتیلاتور
- فیزیوتراپی و ساکشن قفسه سینه
- داروهای وریدی

پیشگیری:

پیشگیری از تولد نوزاد نارس باعث پیشگیری از ابتلای نوزادان به آر دی اس می‌شود. مراقبت کافی قبل از تولد و معاینات منظم از ابتدای بارداری به پیشگیری تولد نوزاد نارس کمک می‌کند. زایمان در زمان مناسب نیز خطر ابتلا به آر دی اس را کاهش می‌دهد.

توصیه های لازم در منزل:

- در صورت تجویز هر دارویی با احتیاط در منزل آنها را استفاده کنید.
- نکات بهداشتی و شستن دست را فراموش نکنید.
- از آسپیراسیون نوزاد خودداری کنید.
- مجاری بینی نوزاد را تمییز نگه دارید و در صورت تجویز قطره بینی حتما از آن استفاده کنید.
- از محرک هایی چون گرد و غبار، سیگار و مواد شیمیایی دوری کنید.
- از بخور بخصوص در فصل سرد سال استفاده کنید.

در صورت مشاهده علائم زیر حتما به پزشک مراجعه کنید:

- کبودی
- حرکت پره های بینی
- فرو رفتن قفسه سینه
- افزایش سرعت تنفس به بیش از ۶۰ بار در دقیقه

بسمه تعالی

بیمارستان شهداء بناب

دیسترس تنفسی نوزاد

تهیه:

معصومه رضایی

کارشناس پرستاری (سوپروایزر آموزش سلامت)

منبع: بیماریهای کودکان

تهیه: اسفند ۱۴۰۰

بازنگری: فروردین ۱۴۰۲